

PERTTELI: kirkko

Perttelin seurakunnalle
tiedoksi maalitutkimuk-
sen ohella

1.7.2004

Museovirasto

fax 027346844

Kertomus matkasta Perttelin kirkolle 29.6.2004

Käynti Perttelin kirkolle tehtiin kirkkoherra Matti Santakarin toivomuksesta. Aiheena oli tapulin yläosan puupintojen maalauskesittelyjen huono kunto. Kirkon katon terveys oli käynnissä ja myös tapulin paanukatteiden terveys on aloitettu Juha Förströmin toimesta.

Tapulin puuosat on maalattu seurakunnan tiedon mukaan 1990 tienoilla, eli noin neljätoista vuotta sitten. Varmaa tietoa käytetystä maalityypistä ei paikalla käynnin yhteydessä ollut. Maalipintojen vaurioiden perusteella voidaan huonoon kuntoon johtaneista syistä esittää seuraava käsitys. Tapulin korkeudesta ja katonlapeiden määrästä johtuen sadeveden puumateriaalille aiheuttamat rasitukset ovat paikallisesti erittäin suuret. Kosteuden imeytyminen lautojen saumoista ja halkeamista puumateriaaliin aiheuttaa paksujen maalikerrosten kuoriutumista varsinkin seinän peruspinnan päällä olevista vuorilistoista. Monet päällekkäiset maalikerrokset irtoavat yleisesti pohjistaan jo ilman kosteuden esiintymistäkin. Toinen silmiinpistävä vaurio maalipinnoissa oli päällimmäisen eli viimeisen maalikerroksen kuoriutuminen edellisen maalikerroksen päältä. Syytä laajaan vaurioon oli vaikea selvittää, osasyynä saattaa kuitenkin olla, että alustapintojen puhdistuspesua ei ole riittävällä tavalla tehty ennen viimeistä maalausta. Maalimateriaalien osuutta vaurioon selvitetään. Tikkurilaan on toimitettu 30.6 Marcus Wahlströmille maalinäyte tutkittavaksi analyysilaboratoriossa. On pyydetty selvitystä maalikerrosten sideaineiden laadusta.

Tapulin tulevassa maalauksessa on otettava huomioon seuraavat seikat:

- kaikki paksut maalikerrokset on poistettava puupintaa myöden. Näitä kohteita ovat ainakin listotukset. Maalinpoistossa käyttökelpoisin menetelmä on mitä ilmeisimmin infrapunalämpöön perustuva työmenetelmä.
- Toisena vaihtoehtona on maalinpoistoaineen käyttömahdollisuus.

Varmin ja kestävyydeltään pitkäikäisin tulos tapulin pintojen kunnostuksessa saavutetaan, jos kaikista pinnoista poistetaan nykyiset maalikerrokset ja ~~samalla~~ tehdään turmeltuneiden puuosien korjaus. Samassa yhteydessä voidaan julkisivujen pahimmin säille alttiita listaosia suojata vesipelleillä. Suojapellitystä voi asentaa esim. tapulin ylänivelen ylimmän vaakalistan päälle paanukaton räystäältä valuvan veden ohjaamiseksi.

Tapulin värityksen vaiheet kaipaavat tutkimusta, koska nykyinen väriasi sisältää viitteitä vuorausajankohdan väritykseen (1889), mutta valkoinen listaväri poikkeaa tämän aikakauden värityksperiaatteista. Tapulin maalinpoistotöiden yhteydessä tehdään väritutkimus, jonka perusteella tapulille määritellään värit. Tapulin maalaustyötä varten tulisi laadittua asiantuntijalla työselitys, jonka pohjalta seurakunta voi pyytää vertailukelpoiset urakkatarjoukset.

rakennuskonservaattori Pentti Pietarila

Näytteet Asiakas: Pentti Pietarila Museovirasto p.040-547 7527.
Perttelin kirkon tapulin seinä.

Analyysit Maalityyppi kaikista kerroksista, kalvonpaksuudet

Tulokset **Näyte 1: Perttelin kirkon tapulin seinä.**

Näytteessä on ainakin viisi maalikerrosta, joiden yhteispaksuus on 580-600 μm . Kaksi ylintä ja kaksi alinta kerrosta ovat alkydiöljymaalia. Ruskean kerroksen alla oleva valkoinen kerros on polyvinyylipropionaatti-lateksia.

Kellertävän pintakerroksen paksuus on 50- 80 μm .

